

‘Ieder mens, dier en gewas

Diervoeding

[Tessa Nederhoff]

Fulvine- en humuszuur zijn in Nederland nog redelijk onbekend. Harry de Wild hoopt dat daarin snel verandering komt. Volgens hem hebben de stoffen vele positieve effecten bij dieren: minder uitval, een hogere voederconversie en minder gezondheidsproblemen.

Een lagere zuurgraad van de melk, een hogere voederconversie, een betere darmwerking en vertering en minder gezondheidsproblemen. Het zijn slechts enkele van de mogelijke effecten van PrimeHumic bij melkvee. Het product is een combinatie van humuszuur en fulvinezuur, minuscule deeltjes die in humus voorkomen. "Humuszuur is de binder en fulvinezuur de transporteur", vertelt Harry de Wild van BioAg Europe, importeur van het product in Europa. "De stoffen zorgen ervoor dat de opname van voedingsstoffen verbetert en zware metalen uit het lichaam worden afgevoerd." Fulvinezuur is een organische stof die van nature in bijvoorbeeld drinkwater en gewassen zit. "Maar waterleidingbedrijven filteren het eruit omdat algen er goed op gedijen en het water erdoor verkleurt. Ook via groenten krijgen we er niet meer voldoende van binnen. Ik ben er

echter van overtuigd dat ieder mens, dier en gewas fulvinezuur nodig heeft."

Uitdagende dosering

De Wild zocht in 2012 samen met CAH Dronten contact met melkveehouder Lammert Dokter uit Oldebroek om het effect van humuszuur op koeien te onderzoeken. "Ik stond er wel voor open. Het product is GMP-gecertificeerd, dat was wel een voorwaarde." En dus werden de melkkoeien in twee groepen verdeeld: een test- en controlegroep. De testgroep kreeg 3 gram PrimeHumic per dag over het voer gestrooid. Door de lage dosering was toediening ervan een uitdaging. "Uiteindelijk hebben we samen met een koffiemachinefabrikant een apparaat ontwikkeld dat 3 gram per dag per koe bij het krachtvoer kan doseren", vertelt De Wild.

Lagere zuurgraad

"Het vet- en eiwitgehalte bleef nagenoeg gelijk en ook op het celgetal en de voederconversie leek het effect gering. De koeien leken wel iets minder ruwvoer te eten, maar het is lastig om bij koeien de voederconversie langere tijd te meten. Ook was het moeilijk de koeien in twee gelijkwaardige groepen te verdelen en zo de resultaten te vergelijken. De groep koeien die aan de melk is, verandert steeds", vertelt Dokter. Hij heeft 55 stuks melkvee,

waarmee hij 5,5 ton melk per jaar produceert.

Wat wel meteen opviel, is dat de zuurgraad van de melk daalde. "In de winter ligt de zuurgraad vaak tegen de grens aan, maar na de inzet van PrimeHumic ben ik niet meer in de risicozone gekomen." Waar de zuurgraad in de winter eerst wel tot 0,9 of 1 mmol/100 gram melkvet steeg, ligt het nu zo rond de 0,6. In de zomer gebruikt Dokter het voedermiddel niet. "Dan daalt de zuurgraad vanzelf naar 0,4."

Naar de zuurgraad is nu bij vijf boeren onderzoek gedaan en allemaal zien ze effect. Op welke manier de zuurgraad precies daalt, is niet bekend. "Wellicht dat de melkqualiteit verbetert en de elasticiteit van de vetbolletjes toeneemt", suggereert De Wild. "We zoeken nog boeren die het product willen testen, zodat we beter kunnen vergelijken."

Breed inzetbaar

De Wild kwam niet via de agrarische sector, maar via de waterzuivering met humuszuur in aanraking. "We zuiverden water voor slachterijen en kwamen erachter dat humuszuur de stank wegnam. Dat wekte mijn interesse. Ik ben gaan kijken wat er bekend was over het product. In Duitsland en China is er vrij veel onderzoek naar gedaan en in Amerika wordt het ingezet bij gewassen en gazonteelt." De Wild heeft afgelopen jaren onderzoek gedaan naar pootaardappelen en dit jaar staat een onderzoek naar opbrengstresultaten bij uien op de planning. Bij pootaardappelen zorgt het product voor meer poters. De Wild hoopt dat de bekendheid van het product vergroot. "Dan kan steeds beter worden onderzocht waarop het allemaal een positieve invloed heeft", besluit hij.

BioAg

In Europa wordt PrimeHumic geïmporteerd door BioAg Europe. Productie vindt plaats door BioAg in Amerika, dat tevens veel wetenschappelijk onderzoek doet naar humus- en fulvinezuur. De zuren worden door BioAg gewonnen uit 40 miljoen jaar oude humusmijnen. In Amerika wordt het middel voornamelijk ingezet bij gewassen; voor dieren is het daar (nog) niet geregistreerd.

heeft fulvinezuur nodig'

PrimeHumic: veel positieve effecten

Ervaringen dierenarts

Dierenarts Aart Oudendorp heeft ervaring met het gebruik van onder andere humuszuren. "We zien er positieve resultaten van", stelt hij. Wel benadrukt hij dat het bedrijf wat hygiëne, voeding en management betreft alles op orde moet hebben. "Wanneer dat het geval is, kan er een zichtbare plus worden behaald met de inzet van bijvoorbeeld kleimineralen en humuszuren op melkveebedrijven.

De effecten die we zien zijn meer melk, een lager celgetal, beter verteerde mest, minder diarree en minder gezondheidsproblemen. De kleimineralen en humuszuren zorgen er onder meer voor dat mycotoxines worden

gebonden en afvalstoffen op celniveau beter worden afgevoerd."

Op de vraag waarom de producten nog niet breder worden ingezet, heeft Oudendorp een duidelijk antwoord: "Dierenartsen vinden het vaak een alternatief middel en geloven er dus niet in. Tijdens de opleiding wordt er niet of negatief gepraat over alternatieve middelen; ze zouden niet werken. Maar over kleimineralen en humuszuren is genoeg goede literatuur in PubMed beschikbaar. De werking van humuszuren berust onder andere op de zogenaamde polyfenolen. Dierenartsen nemen vaak niet de tijd om te kijken wat er aan natuurlijke middelen beschikbaar is en wat de werking ervan

is. Omdat ze de middelen niet kennen, stellen ze de middelen ook niet als optie aan de veehouder voor. Veehouders staan er soms wel sceptisch tegenover, maar wanneer ze het eenmaal gebruiken, zijn ze veelal tevreden."

Oudendorp denkt dat kleimineralen en humuszuren vooral door de opkomst van groeibevorderaars in de jaren 70 aan bekendheid hebben ingeboet.

"Maar nu groeibevorderaars zijn verboden, biedt dat kansen voor andere middelen. Het antibioticagebruik kan ermee worden teruggedrongen en het gebruik ervan is ook nog eens veel goedkoper. Kleimineralen en humuszuren zijn goede middelen om de gezondheid preventief te verbeteren." ■

Lammert Dokter (l) en Harry de Wild merken de positieve effecten van humuszuur bij melkvee.

